

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 170/2022-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Jozefom Gáplovským, advokátom, Centrum II 88, Dubnica nad Váhom, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 27 Co 176/2018-106 z 18. júla 2019 a postupu a uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 21/2020 z 27. mája 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 27. augusta 2021 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na rovnosť všetkých účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a základného práva na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena, ako aj práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy postupom a rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť Krajskému súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) na ďalšie konanie. Tiež navrhuje, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania na účet jeho právneho zástupcu.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutých rozhodnutí a ďalších príloh ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ sa podanou žalobou o ochranu osobnosti a náhradu škody domáhal proti žalovanému [REDAKOVANÉ] zaplattenia sumy 1 040 eur z titulu spôsobenej nemajetkovej ujmy a náhrady škody. Okresný súd Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 5 C 31/2017-82

z 5. marca 2018 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) žalobu zamietol a priznal žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

3. Krajský súd rozsudkom č. k. 27 Co 176/2018-106 z 18. júla 2019 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) rozsudok okresného súdu vo výroku vo veci samej potvrdil a vo výroku o trovách zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Odvolací súd napriek jeho nesúhlasu so závermi okresného súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného ani o dovolenosti zásahu z dôvodu, že ide o vec oprávneného verejného záujmu, po tom, čo sám konštatoval, že do osobnostných práv sťažovateľa konaním žalovaného bolo neoprávnene zasiahnuté a že mu patrí nárok na morálnu satisfakciu, o ktorú však nežiadal (sťažovateľa sa domáhal nesprávneho nároku z porušenia práva), považoval rozsudok okresného súdu za vecne správny. Na priznanie sťažovateľom požadovanej peňažnej satisfakcie neboli podľa názoru krajského súdu splnené podmienky podľa § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Stotožnil sa aj so záverom okresného súdu o zamietnutí nároku sťažovateľa na náhradu vecnej škody.

4. Na základe sťažovateľom podaného dovolania proti rozsudku krajského súdu rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením č. k. 4 Cdo 21/2020 z 27. mája 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) tak, že dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 447 písm. c) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keďže vyhodnotil, že konanie súdov nemá vadu podľa § 420 písm. e) CSP, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania sťažovateľa. Napriek skutočnosti, že sťažovateľ vo svojom dovolaní uviedol dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, po tom, čo najvyšší súd zistil, že v dovolaní absentuje nesprávny procesný postup krajského súdu, označenie ustanovení zákona, ktoré krajský súd porušil, a tvrdenie, čím krajský súd znemožnil sťažovateľovi realizáciu jeho procesných práv, posúdil dovolanie podľa jeho obsahu. Podľa najvyššieho súdu bol sťažovateľ presvedčený o prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. e) CSP, keďže uviedol, že na krajskom súde pôsobí ako sudkyňa nevesta žalovaného, a z toho dôvodu mal vec prejednať a rozhodnúť iný odvolací súd. Najvyšší súd dospel k záveru, že v prípade sudkyň krajského súdu nie sú dané zákonné dôvody, ktoré by ich vylučovali z prejednávania a rozhodovania daného sporu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Proti napadnutým rozhodnutiam podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje:

a) napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za zásah do práva na spravodlivý proces, ak je nevesta žalovaného sudkyňou na krajskom súde, tak sudcovia tohto súdu nemali vo veci rozhodovať a vec mal prejednať a rozhodnúť iný odvolací súd. Nevesta žalovaného predtým pôsobila na okresnom súde;

b) na základe negatívnej medializácie zo strany žalovaného nebol opätovne zvolený za poslanca obecného zastupiteľstva obce [REDAKOVANÉ];

c) žalovaný svojím konaním, za ktorý bol právoplatne uznaný vinným zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, ako aj svojím prejavom zasiahol do práva sťažovateľa na ochranu osobnosti, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, súd je viazaný právoplatným rozhodnutím o spáchaní priestupku;

d) napriek záveru krajského súdu, že ako postačujúca sa javí morálna satisfakcia, sťažovateľ trvá na finančnom zadosťučinení a náhrade škody.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľ sa podanou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jeho označených práv napadnutým rozsudkom, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí jeho žaloby, a napadnutým uznesením, ktorým najvyšší súd odmietol jeho dovolanie ako procesne neprípustné.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu:

7. Ústavný súd s ohľadom na námietky sťažovateľa považuje hneď v úvode za potrebné zdôrazniť, že nie je skutkovým súdom, resp. súdom tretej či štvrtej inštancie, ktorý by preskúmaval skutkové a právne závery všeobecných súdov. Námietky sťažovateľa v jeho ústavnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu sa v podstate prekrývajú s jeho námietkami, ktoré, ako vyplýva z pripojeného rozsudku okresného súdu, rozsudku krajského súdu a uznesenia najvyššieho súdu, už uplatnil v konaní pred všeobecnými súdmi, a snaží sa docieľiť rozhodnutie vo svoj prospech. Čo indikuje, že sťažovateľ vníma podanie ústavnej sťažnosti ako rozhodovanie súdu ďalšej inštancie.

8. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je kvalifikovaná už spomínaným princípom subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve.

9. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

10. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom žiadnym ústavnoprávne relevantným spôsobom nespochybnil právne závery krajského súdu vyjadrené v napadnutom rozsudku, netvrdil, že napadnutý rozsudok krajského súdu trpí vadou arbitrárnosti či nedostatočného odôvodnenia. Obmedzil sa iba na opakovanie svojej argumentácie, ktorú uplatnil

už pred okresným, krajským a najvyšším súdom. Tá predstavuje výlučne jeho odlišné skutkové a právne hodnotenie veci, aké zastávajú všeobecné súdy, do ktorého posúdenia ústavný súd s poukazom na už uvedené nie je ani oprávnený, ani povinný vstupovať.

11. Sťažovateľom uvádzané tvrdenia nijako nesignalizujú také pochybenia krajského súdu, ktoré by vytvárali priestor pre možnosť vyslovenia porušenia označených základných práv sťažovateľa po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie. Uvedené je dostačujúce na to, aby ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu:

12. Sťažovateľ síce v ústavnej sťažnosti označuje za porušovateľa jeho označených práv krajský súd a najvyšší súd a súčasne sa aj v petite ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia ich porušenia napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu, ktoré žiada zrušiť, avšak jeho sťažnosť neobsahuje vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu žiadnu relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu.

13. Ústavný súd pripomína, že pri predbežnom prerokovaní skúma, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

14. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že jeho ústavná sťažnosť v tejto časti nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označeným právam sťažovateľa ústavný súd konštatuje, že v ústavnej sťažnosti chýba akákoľvek argumentácia, z ktorej by sa dalo vyvodiť, ako napadnuté uznesenie najvyššieho súdu porušuje označené práva sťažovateľa podľa ústavy.

15. Ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemá *ex officio* prieskumnú právomoc, t. j. nemá oprávnenie bez námietky sťažovateľa *en bloc* preskúmať napádané rozhodnutia a iniciatívne vyhľadávať prípadné ústavne neudržateľné pochybenia. Inými slovami, tvrdenie sťažovateľa bez jeho konkretizácie v interakcii s napádaným rozhodnutím, opatrením, prípadne iným zásahom nepostačuje na meritórne konštatovanie o porušení sťažovateľmi označených práv a slobôd (I. ÚS 245/2018).

16. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už formuloval právny názor (pozri napr. IV. ÚS 359/08), podľa ktorého má nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti (alebo jej časti) významné procesné dôsledky. Je totiž základnou povinnosťou sťažovateľa, v danom prípade navyše zastúpeného kvalifikovaným právnym zástupcom, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Všeobecne formulovaný subjektívny názor sťažovateľa o porušení jeho práv nie je postačujúci (m. m. IV. ÚS 182/2021, I. ÚS 328/2021).

17. Absencia kvalifikovaného odôvodnenia tak predstavuje nedostatok, ktorý bráni ústavnému súdu považovať ústavnú sťažnosť za dostatočne odôvodnenú.

18. Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýka len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale esenciálnych obsahových náležitostí (absencia odôvodnenia), ústavný súd sťažovateľa, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, nevyzýval na odstránenie nedostatkov jeho ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 576/2020, I. ÚS 328/2021).

19. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že označené nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na perfektnosť základných náležitostí návrhu slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

20. Keďže predmetná ústavná sťažnosť v tejto časti neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúci s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ju odmietol pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. marca 2022

Miloš Maďar
predseda senátu